

ПЕРСОНАЛНА БЕЗБЕДНОСТ

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА
БЕЗБЕДНОСНОГ СЕРТИФИКАТА
- СКРИПТА

САДРЖАЈ

Систем заштите тајних података	5
Уводна разматрања	6
Аспекти разматрања проблема	8
Призма посматрања.....	8
Супротстављени концепти	9
Аспекти заштите података	9
Животни циклус у раду са било којим податком обухвата	9
Персонална безбедност.....	10
Прописи	11
О управном поступку који се примењује за издавање безбедносног сертификата.....	12
Решење.....	14
Процес издавања безбедносног сертификата	16
Процес издавања сертификата	17
Подношење захтева за физичка лица	17
Подношење захтева за правна лица.....	18
Захтев за издавање сертификата	18
Безбедносни упитник за физичко и правно лице	20
Безбедносни упитник за правно лице	22
Безбедносни упитник за физичко лице	23
Безбедносни упитник за физичко и правно лице	23
Безбедносне провере	24
Историјат	25
Појам безбедносне провере	25
Процена ризика.....	26
Правни основ	28
Безбедносне провере	29
Врсте безбедносних провера.....	29
Сврха безбедносне провере	33
Провере за потребе БИА и ВБА.....	33
Јединствена методологија за процену безбедносног ризика за приступ тајним подацима код физичких лица.....	34

Орган јавне власти.....	35
Каталог органа јавне власти	36
Државни органи.....	38
Судство	39
Правобранилаштво.....	39
Органи аутономне покрајине	39
Органи локалне самоуправе	39
Јавна предузећа и правна лица.....	40
Безбедносни сертификати	41
Услови за приступ тајном податку	42
Услови за издавање безбедносног сертификата	42
Право приступа тајним подацима.....	43
Упознавање са безбедносним процедурама -брифинг-.....	44
Листа „ПОТРЕБНО ДА ЗНА“	44
Сертификати	45
Престанак важења сертификата.....	45
Безбедносни сертификат -за физичка лица-	46
Безбедносни сертификати	47
Индустријска безбедност.....	48
Индустријска безбедност - правни оквир –	48
Посебни изузеци у области безбедности и одбране	49
Уредба о јавним набавкама у области безбедности и одбране	50
Уредба о посебним мерама заштите тајних података које се односе на утврђивање испуњености организационих и техничких услова по основу уговорног односа (Сл.Гл.РС 63/2013)	53
Основни безбедносни упитник за правна лица	54
Услови за подношење захтева за издавање сертификата.....	55
Основ издавања сертификата за правна лица.....	55
Поступак издавања сертификата за правна лица	56
Безбедносне провере за правна лица.....	56
Службене евиденције везане за сертификате, безбедносне провере и дозволе.....	58
Службене евиденције	59
Проблем упутства о чувању тајних података (дебрифинга) или престанак потребе приступа тајним подацима	60
Дебрифинг	61

Кривично дело и прекршаји по закону о тајности података	63
Чл. 98 и 99.....	63
Компромитација тајних података.....	64
Облици одговорности	64
Кривично дело	64
Прекршај	64
Закључак разматрања.....	66
Сертификати за физичка лица.....	67
Серификати за правна лица.....	68
Литература	70

ТЕМЕ

- Уводна разматрања
- О управном поступку
- Процес издавања сертификата
- Безбедносне провере
- Орган јавне власти
- Сертификати
- Индустијска безбедност
- Службене евиденције
- Кривична и прекршајна одговорност
- Закључна разматрања

НАПОМЕНА

ПРЕЗЕНТАЦИЈА ПРЕДСТАВЉА ЛИЧНО, СТРУЧНО И НАУЧНО ВИЂЕЊЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ ОД СТРАНЕ АУТОРА....

ПРЕЗЕНТАЦИЈА СЕ МОЖЕ КОРИСТИ И КАО СКРИПТА!

ОВА ПРЕЗЕНТАЦИЈА ЈЕ РАЂЕНА НА ОСНОВУ АНАЛИЗЕ ЈАВНИХ ИЗВОРА ПОДАТАКА....

- ПРОПИСА
- ПРАКСЕ
- НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ ТЕКСТОВА
- МЕДИЈА
- ИСКУСТВА У РАДУ СА ПОДАЦИМА

СИСТЕМ ЗАШТИТЕ ТАЈНИХ ПОДАТАКА

УВОДНА РАЗМАТРАЊА

ТЕОРИЈА:
СВЕ ЗНАМО АЛИ НИШТА НЕ
ФУНКЦИОНИШЕ

ПРАКСА:
СТВАРИ ФУНКЦИОНИШУ, АЛИ НЕ
ЗНАМО ЗАШТО

АСПЕКТИ РАЗМАТРАЊА ПРОБЛЕМА

- ТЕХНОЛОШКИ
- ПРАВНИ
- ПОЛИТИЧКИ

ПРИЗМА ПОСМАТРАЊА

- РЕФОРМА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ
- РЕФОРМА СЕКТОРА БЕЗБЕДНОСТИ
- У СУСРЕТ ИНФОРМАЦИОНИМ ТЕХНОЛОГИЈАМА...

Безбедносна култура - безбедносна активност која изражава спремност деловања и понашања у складу са стеченим знањима и вештинама, као и у складу са прихваћеним вредносним ставовима.

Огледа се у препознавању опасности, реаговању на њих избегавањем опасности, отклањањем опасности или упућивањем на оне субјекте који ће професионално реаговати и сачувати угрожене вредности.

Организациона култура рада са тајним подацима се бави „појединачним и групним вредностима, ставовима, менаџерским праксама, перцепцијом, компетенцијом и обрасцима активности” и стога утиче на сваки аспект организације, зато безбедносна култура спада под „персоналну безбедност“ у оквиру отпорности на угрожавање безбедности.

То је методологија рада који се често назива „начин на који се ствари овде раде“ или „ДНК“ организације.

СУПРОТСТАВЉЕНИ КОНЦЕПТИ

БЕЗБЕДНОСТ - ЉУДСКА ПРАВА

ПРИВАТНОСТ - БЕЗБЕДНОСНА ПРОВЕРА?

ПРАВО ДА СЕ БУДЕ
ОСТАВЉЕН НА МИРУ - ПЕРСОНАЛНА
БЕЗБЕДНОСТ

ТРАНСПАРЕНТНОСТ - ТАЈНОСТ

Које су границе до којих се може ићи у успостављању система заштите?

АСПЕКТИ ЗАШТИТЕ ПОДАТАКА

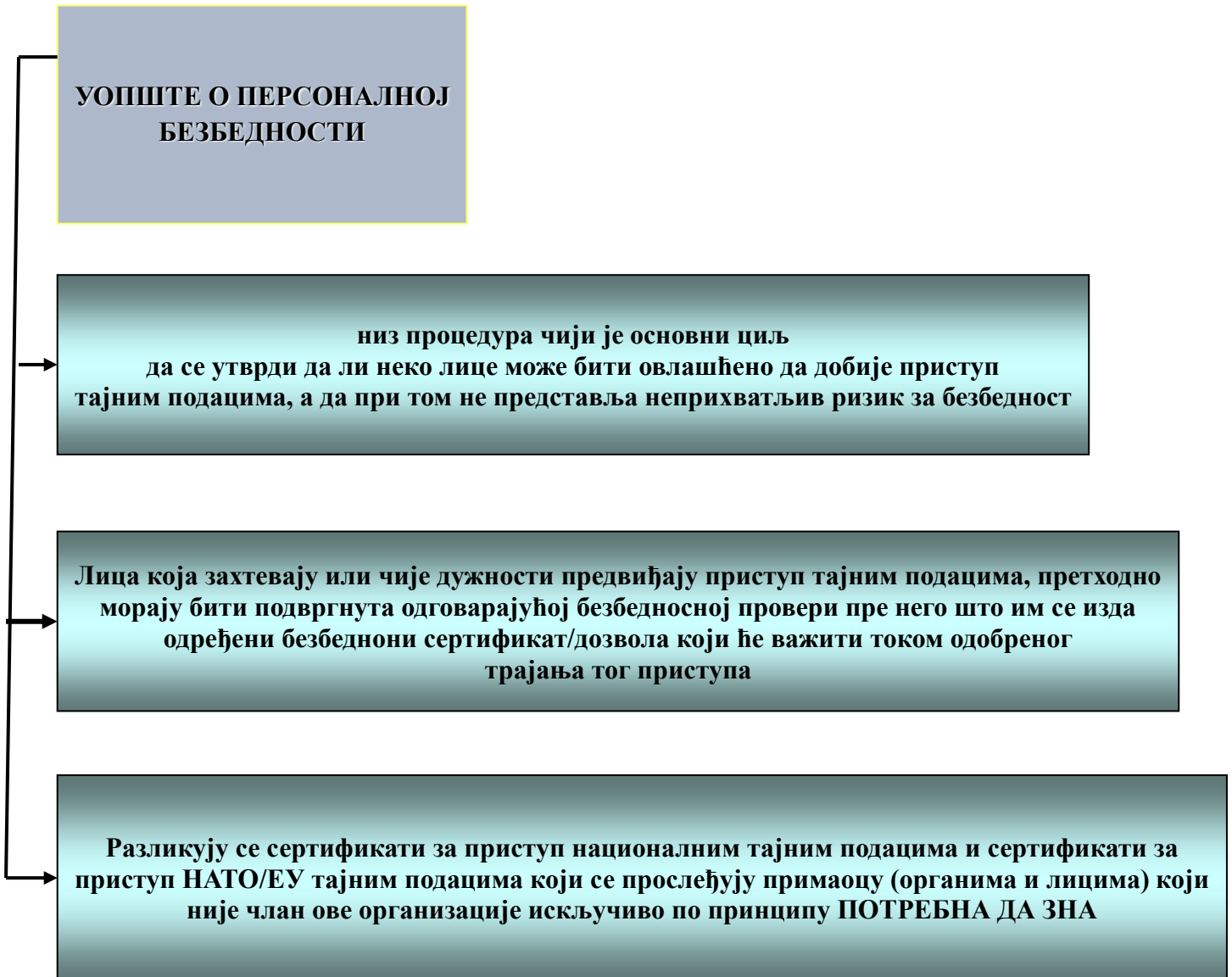
- Регистарски систем
- **Персонална безбедност**
- Административна безбедност
- Физичка и техничка безбедност
- Информатичка безбедност
- Индустијска безбедност (поверљиве набавке везане за државу)

ЖИВОТНИ ЦИКЛУС У РАДУ СА БИЛО КОЈИМ ПОДАТКОМ ОБУХВАТА

- Настанак (провера и изношење податка у одговарајућој форми + уношење у одговарајућу збирку података)
- Коришћење и дистрибуцију (приступ, информација, анализа, кривична пријава, управни акт, судски акт...)
- Преношење (дигитална агенда, курири...)
- Чување и складиштење
- Архивирање или уништавање

ПЕРСОНАЛНА БЕЗБЕДНОСТ

Дисциплина процене понашања, интегритета, расуђивања, лојалности, поузданости и стабилности појединаца за дужности и одговорности које захтевају поверење.

Персонална безбедност представља примену мера којима се обезбеђује приступ тајним подацима само за лица која испуњавају следеће:

- Која су „прошла“ безбедносну проверу
- Која су упозната са прописаним политикама и процедурама заштите ТП - „брифинг“
- Која поседују безбедносни сертификат
- Која се налазе на листи „Потребно да зна“

ПРОПИСИ

- Закон о тајности података
- Закон о општем управном поступку
- Уредба о обрасцима безбедносних упитника
- Уредба о садржини, облику и начину вођења евиденција за приступ тајним подацима
- Уредба о садржини, облику и начину достављања сертификата за приступ тајним подацима
- Правилник о безбедносним проверама лица које обавља Војнобезбедносна агенција («СЛ. Војни гласник» 25/2015)
- Јединствена методологија за процену безбедносног ризика код физичких лица
- Инструкција за процену безбедносног ризика за приступ и коришћење тајних података за правна лица

О УПРАВНОМ ПОСТУПКУ КОЈИ СЕ
ПРИМЕЊУЈЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ
БЕЗБЕДНОСНОГ СЕРТИФИКАТА

НА ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА БЕЗБЕДНОСНИХ СЕРТИФИКАТА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈЕ ЗАКОН О ОПШТЕМ УПРАВНОМ ПОСТУПКУ

ЗАКОН О ОПШТЕМ УПРАВНОМ ПОСТУПКУ («СЛ. ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ» број 18/2016; 95/2018 – аутентично тумачење и 2/2023 – Уставни суд)

Управни поступак је поступак доношења управних аката.

Под управним поступком подразумевају се процедурална правна правила која се примењују у вези са доношењем одлука у управним стварима.

Првостепени управни поступак састоји се из 5 фаза:

1. фаза покретања управног поступка
2. фаза управног поступка до доношења решења (испитни и доказни поступак)
3. фаза доношења решења
4. фаза по жалби (евентуална фаза)
5. фаза административног (принудног) извршења (евентуална фаза)

ЖАЛБА СЕ ПОДНОСИ МИНИСТАРСТВУ ПРАВДЕ, ПРЕКО КАНЦЕЛАРИЈЕ САВЕТА

МОГУЋНОСТ ВОЂЕЊА УПРАВНОГ СПОРА ПРЕД УПРАВНИМ СУДОМ У БЕОГРАДУ

РЕШЕЊЕ

- ФОРМА РЕШЕЊА У СКЛАДУ СА ЗУП-ом
- УТВРЂИВАЊЕ ПРАВА НА ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА И ИЗДАВАЊУ СЕРТИФИКАТА
- ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ (ЖАЛБА)
- ДОСТАВЉА СЕ И РУКОВОДИОЦУ И ЛИЦУ

Канцеларија савета – 1. Степени орган,

По жалби (2. Степени орган) решава министарство правде

У писаном облику садржи:

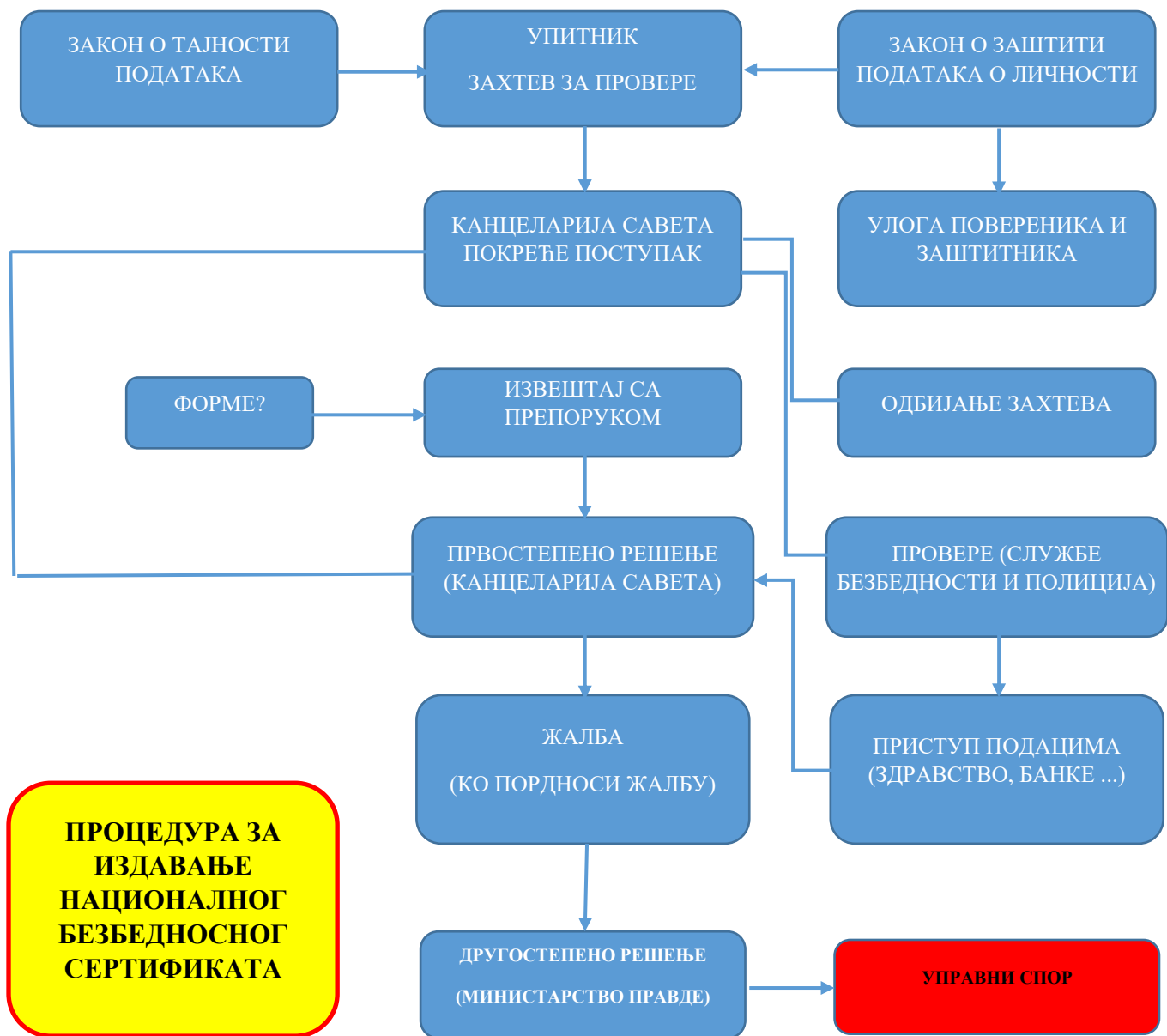
- увод,
- диспозитив (изреку),
- образложење,
- упутство о правном средству,
- потпис овлашћеног службеног лица и печат органа или други вид потврде о аутентичности (члан 141 ЗУП).

Други вид потврде аутентичности односи се првенствено на електронски документ.

Канцеларија Савета о издавању сертификата одлучује решењем, у року од 15 дана од дана достављања извештаја са препоруком из члана 65. став 1. ЗТП, односно од истека рока за извршење безбедносне провере из члана 63. ЗТП.

Ако је извештај непотпун или је достављен без препоруке, Канцеларија Савета доноси решење на основу података из достављеног извештаја.

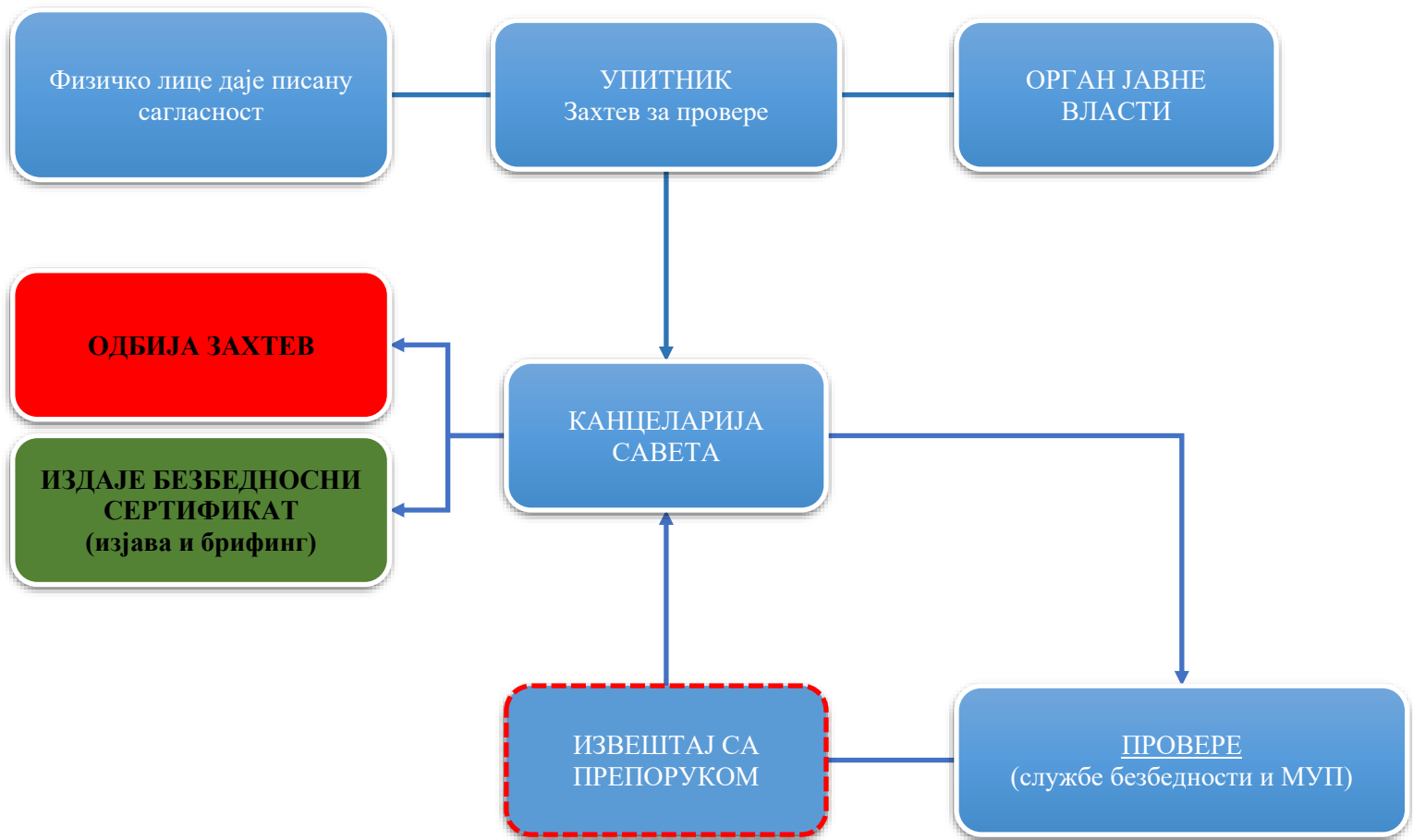
Изузетно, ако се из извештаја о резултатима безбедносне провере и препоруке за издавање сертификата не може утврдити да ли су испуњени законом прописани услови за издавање сертификата физичком или правном лицу, Канцеларија Савета покреће допунску проверу (чл. 66. ст. 3 ЗТП)

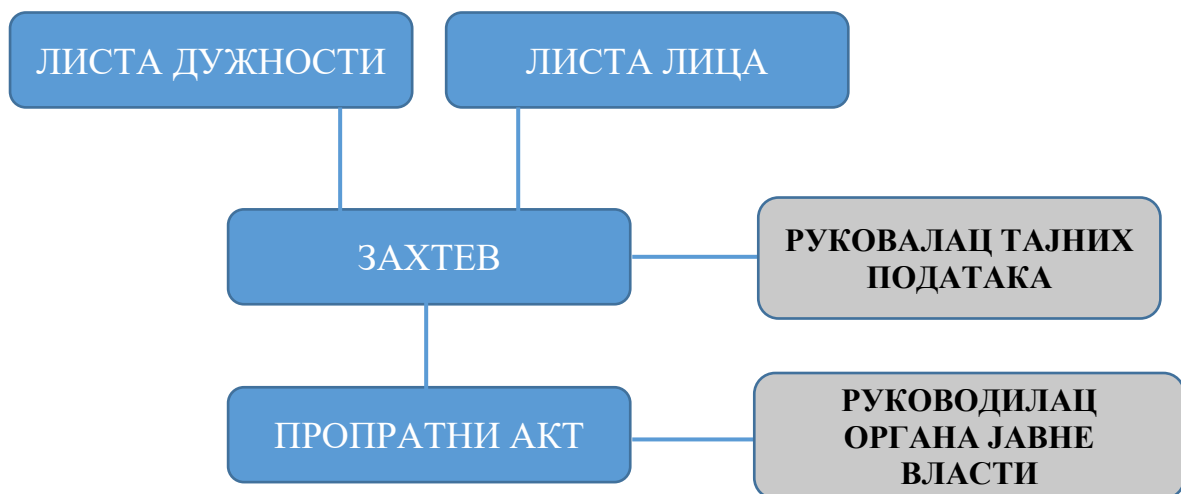

ПРОЦЕС ИЗДАВАЊА БЕЗБЕДНОСНОГ СЕРТИФИКАТА

ПРОЦЕС ИЗДАВАЊА СЕРТИФИКАТА

ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ФИЗИЧКА ЛИЦА

ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ПРАВНА ЛИЦА

ИЗДАВАЊЕ СЕРТИФИКАТА ФИЗИЧКОМ И ПРАВНОМ ЛИЦУ

1. Захтев за издавање сертификата,
2. Безбедносни упитник за физичко лице обрасци:
  - ОБУ-1 (основни безбедносни упитник) подаци из члана 58. Закона о тајности података и
  - ПБУ-1 (посебан безбедносни упитник) подаци из члана 60. Закона о тајности података (за степен СТРОГО ПОВЕРЉИВО и ДРЖАВНА ТАЈНА).
3. Безбедносни упитник за правно лице обрасци:
  - ОБУ-2 и ОБУ-2_01 (основни безбедносни упитници) подаци из члана 59. Закона о тајности података и
  - ПБУ-2 (посебан безбедносни упитник) подаци из члана 60. Закона о тајности података (за степен СТРОГО ПОВЕРЉИВО и ДРЖАВНА ТАЈНА).

ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ СЕРТИФИКАТА

Попуњени и потписани упитник подносиоца захтева истовремено представља писану сагласност за вршење безбедносне провере,

Дајем писмену сагласност да се приликом вршења **безбедносне провере** прикупљају и обрађују подаци наведени у безбедносном упитнику у складу са прописима о заштити података о личности.

Место _____

Датум _____

ПОТПИС ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА

ИНТЕРНО

Република Србија
В Л А Д А

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XX Број: XXX-XX-XXXXX/2015
15. април 2015. године

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
-XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX-

XXXXXX XX
XXXXXX

ДОДАТНЕ
ОЗНАКЕ И
УПУТСТВА

ПРЕДМЕТ: Захтев за издавање безбедносног сертификата за правно и физичка лица.

У складу са чланом 51. и 52. Закона о тајности података молимо Вас да за:

- Назив фирме,
- седиште и делатност правног лица,
- име и презиме и пребивалиште законског заступника правног лица,

издате безбедносни сертификат за приступ тајним подацима степена тајности „_____”, због _____.

Такође Вас молимо да издате безбедносне сертификате степена тајности _____ за следећа физичка лица запослена у _____:

- Име и презиме, ЈМБГ, радно место, пребивалиште.
- .....
- .....
- .....

С тим у вези у прилогу акта достављамо попуњене безбедносне упитнике за правно и физичка лица.

ПРИЛОГ: као у тексту

XX.-

ДИРЕКТОР

Текст Текст

Ознака степена тајности.
На врху сваке странице на средини. Тамнијим словима и већим фонтом од слова текста документа
Члан 57. Став 3. Закона о тајности података

Подаци о органу јавне власти

Члан 52. Став 2. Закона о тајности података

Члан 52. Став 1. Закона о тајности података

БЕЗБЕДНОСНИ УПИТНИК ЗА ФИЗИЧКО И ПРАВНО ЛИЦЕ

ПРОПИСИ:

- Закон о тајности података – чл. 57, 58, 59, 60 и 61.
- Уредба о обрасцима безбедносних упитника „Службени гласник РС“, број 30 од 7. маја 2010.
- Јединствена методологија за процену безбедносног ризика код физичких лица
- УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ БЕЗБЕДНОСНИХ УПИТНИКА (nsa.gov.rs)

БЕЗБЕДНОСНИ УПИТНИК ЗА ПРАВНО ЛИЦЕ

Основни безбедnosни упитник за правна лица	Образак: ОБУ-2
ОПШТА СТЕПЕНА ЗАШТИТЕ: ИНТЕРНО	

**Канцеларија Савета за националну безбедност
и заштиту тајних података**

_____ (Приватно лице)

МБ _____

ПИБ _____

_____ (Место и адреса)

E-mail: _____

Напомена: Подаци из овог упитника могу се користити искључиво у сврху безбедносне проверавања правних лица за приступ тајним подацима.

Основни безбедnosни упитник за правна лица	Образак: ОБУ-2
ОПШТА СТЕПЕНА ЗАШТИТЕ: ИНТЕРНО	

Име и презиме запосленог за кога се тражи издавање сертификата	ЈМБГ	Степен тајности података за које се тражи сертификат

УПОЗОРЕЊЕ: Чланом 58, став 1, тачка Д) Закона о тајности података, прописано је да Канцеларија Савета за националну безбедност и заштиту тајних података, резултате обраде захтева за издавање сертификата, али се на основу класификације безбедности, одређеном датумске безбедносне провере увери да је подносилац захтева лично извршио проверу података у складу са, одређеном посебном безбедносном упитнику.

Дајем писмену сагласност да се приликом вршења **безбедносне провере** прикупљају и обрађују подаци наведени у безбедносном упитнику у складу са прописима о заштити података о личности.

Место _____ Датум _____ ПОТПИС ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА

Основни безбедnosни упитник за правна лица	Образак: ОБУ-2_01
ОПШТА СТЕПЕНА ЗАШТИТЕ: ИНТЕРНО	

ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА			
1. НАЗИВ ФИРМЕ и седиште, као и претходни називи и седишта			
2. МБ			
3. ПИБ			
4. Име и презиме заступника			
5. Датум и место оснивања			
6. Подаци о организационим јединицама, одређенима, законским друштвима и другим облицима повезивања			
7. Пореско оснивачко капитал укључујући и промене у последње три године			
8. Подаци о запосленима	Укупан број запослених	Подаци о запосленима за које се тражи сертификат	
		Број запослених	Врста послова које обављају
9. Подаци о осудима за кривично дело, привредни преступ и прекршај правног лица и одговорних лица у правном лицу, као и подаци о поступцима за кривично дело, привредни преступ или прекршај против правног лица који су у току			
10. Подаци о контактима са страним службама безбедности и обавештајним службама			
11. Подаци о учешћу у активности и организације чије су активности и циљеви забраниени			
12. Подаци о одговорности за извршење прописа који се односе на заштиту података			
13. Подаци о претходној безбедносној провери			
14. Подаци о праву својине или другом стварном праву на непокретностима, подаци о праву својине на другим стварима уписаним у јавни регистар, као и подаци о годишњем финансијском извештају за претходну годину у складу са законом којим се уређује рачуноводство и релација			

Место _____ Датум _____ ПОТПИС ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА

Посебни безбедnosни упитник за правна лица	Образак: ОБУ-2
ОПШТА СТЕПЕНА ЗАШТИТЕ: ИНТЕРНО	

ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА			
1. НАЗИВ ФИРМЕ и седиште, као и претходни називи и седишта			
2. МБ			
3. ПИБ			
4. Име и презиме заступника			
5. Датум и место оснивања			
6. Подаци о служби у страним војскама и паравојном формацијама	Држава – име оружаних снага	Период	
7. Други настали услед финансијских задужења или преузимања гаранција	Висина финансијских обавеза	Име финансијске институције	
8. Други подаци и чињенице, осим података наведених у основном безбедносном упитнику, које правно лице чине додатним утицајима и претресењима, које представљају безбедnosни ризик			
9. Да ли су и када кривичне безбедносне провере			
10. Да ли је раније подат сертификат и под којим бројем			

УПОЗОРЕЊЕ: Чланом 69, став 1, тачка Д) Закона о тајности података, прописано је да Канцеларија Савета за националну безбедност и заштиту тајних података, резултате обраде захтева за издавање сертификата, али се на основу класификације безбедности, одређеном датумске безбедносне провере увери да је подносилац захтева лично извршио проверу података у складу са, одређеном посебном безбедносном упитнику.

Дајем писмену сагласност да се приликом вршења **безбедносне провере** прикупљају и обрађују подаци наведени у безбедносном упитнику у складу са прописима о заштити података о личности.

Место _____ Датум _____ ПОТПИС ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА

БЕЗБЕДНОСНИ УПИТНИК ЗА ФИЗИЧКО ЛИЦЕ

Безбедносни упитник за физичко лице садржи обрасце:

- ОБУ-1, Омот упитника,
- ОБУ-1_01, Подаци о подносиоцу захтева,
- ОБУ-1_02, Отац и мајка подносиоца захтева,
- ОБУ-1_03, Деца подносиоца захтева,
- ОБУ-1_04, Деда и баба по мајци подносиоца захтева,
- ОБУ-1_05, Деда и баба по оцу подносиоца захтева,
- ОБУ-1_06, Усвојилац подносиоца захтева,
- ОБУ-1_07, Старатељ, очух и маћеха, хранитељ подносиоца захтева,
- ОБУ-1_08, Лица која живе у заједничком домаћинству са подносиоцем захтева и
- ПБУ-1, Посебни безбедноси упитник „СТРОГО ПОВЕРЉИВО“ и „ДРЖАВНА ТАЈНА“

ПРОБЛЕМ У ПРАКСИ:

Дају се лични подаци супружника, родитеља, деце, без њихове писмене сагласности?

Покојници нису спорни

Малолетна лица, деца подносиоца – претпоставка је да је подносилац захтева њихов законски старатељ?

БЕЗБЕДНОСНИ УПИТНИК ЗА ФИЗИЧКО И ПРАВНО ЛИЦЕ

Наведене обрасце потребно је:

- испунити читко, штампаним словима и искључиво хемијском оловком,
- један од понуђених одговора мора бити заокружен,
- све рубрике из образаца морају бити попуњене,
- у рубрикама за које нема података мора се ставити коса црта "/",
- на сваком обрасцу мора се написати датум попуњавања и место,
- сваки образац мора бити својеручно потписан од стране подносиоца захтева.

БЕЗБЕДНОСНЕ ПРОВЕРЕ

ИСТОРИЈАТ

У доба комунизма постојао је израз морално-политичка подобност, као тековина комунистичког режима за контролисање интелектуалаца и осталих, који је имао крајње негативну конотацију и односио се на тестирање појединца за вршење неке функције, или за рад на неким радним местима, али крајње нетранспарентним критеријумима (нпр. припадност четничком покрету – родитеља, рођака...).

Углавном су овакве провере вршене с циљем дискредитовања неке особе и њеног елиминисања са одређених друштвених позиција. Бити морално-политички подобан значило је бити идеолошки и политички истоветан владајућој гарнитурџи, лојалан и ангажован. Често је подобан значило супротно од способан, односно неко ко је без знања и умећа, али зато веран, послушан и беспоговоран.

Представља концепт који обухвата:

- примену одговарајућих прописа, метода, техника и алата од стране једног или више органа (обавештајних и безбедносних служби, полиције и слично), који омогућава етичко и легално прикупљање, обраду и анализу информација или сазнања о предмету или субјекту безбедносне провере

Појам безбедносног проверавања се односи на:

- службене мере, активности, послове и задатке којима овлашћени орган безбедности, у законом предвиђеној процедури, уз уважавање професионалне етике, утврђује безбедносну подобност лица и даје му или ускраћује безбедносну дозволу за остваривање неког његовог права (права привилеговано школовање у сектору безбедности и одбране, на рад у специфичним државним органима, за бављење одређеним делатностима у промету наоружања и војне опреме, за набављање и држање оружја или приступ тајним подацима)

ПОЈАМ БЕЗБЕДНОСНЕ ПРОВЕРЕ

Терминолошки појам безбедносна провера физичких лица, вуче паралелу са енглеским термином *security vetting*, односно овај појам се односи искључиво на приступ државним или владиним тајним подацима.

У Великој Британији - Провера има за циљ да увери владине органе да појединац није био умешан у шпијунажу, тероризам, саботажу или акције које имају за циљ рушење или подривање парламентарне демократије политичким, индустријским или насилним средствима.

Такође уверава национални орган да појединац није био члан или повезан са организацијом која је заговарала такве активности или је показала недостатак поузданости кроз непоштење, недостатак интегритета или друга понашања. Коначно, процес уверава национални орган да појединац неће бити подвргнут притиску или неприкладном утицају кроз претходно понашање или личне околности.

Безбедносна провера је поступак који пре издавања сертификата за приступ тајним подацима спроводи надлежни орган, у циљу прикупљања података о могућим **безбедносним ризицима** и сметњама у погледу поузданости за приступ тајним подацима;

Безбедносна сметња представља чињеницу која онемогућава издавање сертификата;

Безбедносни ризик је поступак процене од органа који врши проверу чињеница које указују на проблем постојања лојалности организацији – Републици Србији;

Методолошки могу се поделити на:

1. проверу по месту становања и по месту запослења;
2. проверу из јавних и других евиденција и оперативних евиденција којима располажу органи јавне власти, полиција и службе безбедности;
3. проверу евиденција која располажу правна лица – тзв. Комерцијалне евиденције
4. проверу података на основу међународне сарадње из евиденција које се налазе у иностранству.

ПОСЕБНО ПИТАЊЕ:

- Провера друштвених и социјалних мрежа на интернету и испољених интересовања, ставова, понашања и слично....
- Ово се већ деценијама сагледава за рад у великим компанијама

Члан 3. Правилника о безбедносим проверама лица које обавља Војнобезбедносна агенција

Сврха безбедносне провере је процена безбедносног ризика код лица за које се обавља безбедносна провера на основу оцене навода у упитнику за основну безбедносну проверу.

Предмет одговарајуће безбедносне провере су подаци из упитника за основну безбедносну проверу прописани законом и овим правилником.

ПРОЦЕНА РИЗИКА

Процена ризика је одређивање квантитативних и квалитативних вредности ризика који се односе на конкретну ситуацију и признато претње (назива опасност).

Квантитативна процена ризика захтева прорачуне две компоненте ризика (Р);, величина потенцијалног губитка (Л), а вероватноћа (п) да ће доћи до губитка.

Безбедносни ризик је стварна могућност нарушавања безбедности тајних података;

Процена ризика се састоји од објективне процене ризика у којима су претпоставке и неизвесности јасно представљене и разматране.

Део тешкоћа у управљању ризиком је да је мерење и од количине у којима процена ризика у питању - потенцијални губитак и вероватноћа појаве - може бити веома тешко мерити.

Могућност грешке у мерењу ова два концепта је велика.

Ризик са великим потенцијалним губитком и веома малу вероватноћу дешавају се често третира другачије од оног са ниским потенцијалне губитке и са већом вероватноћом од дешавају.

У теорији, обе су од скоро исти приоритет, али у пракси то може бити веома тешко управљати када се суоче са недостатком ресурса, посебно време, у коме се спроведе процес управљања ризицима.

Када је реч о проценама ризика код физичких и правних лица, онда је битно указати на следеће:

- процену личности кандидата (правног или физичког лица)
- процена безбедносног ризика

Процену личности кандидата:

- лични идентификациони подаци, имовинског стања, његовог друштвеног понашања, запослења, личних особина, образовања, положаја у друштву, социјалног окружења и контаката са другим лицима, здравственог стања, његове породице (супружника, деце, рођака и слично) и лица са којима живи у заједничком домаћинству, раније осуђиваности и слично.

Ова процена се обавља на основу јавних и других података и евиденција које воде државни органи.

Процена безбедносног ризика

- своди се на податке које оперативним радом прикупљају службе безбедности на основу индикатора угрожавања безбедности, али и процену могућег стања безбедносног ризика које би проверавано лице могло имати на националну безбедност омогућавањем приступа тајним подацима највишег нивоа.

СТЕПЕНИ:

1. НИЗАК	2. СРЕДЊИ	3. ВИСОК
1а. НИЗАК КА СРЕДЊЕМ	2а. СРЕДЊИ КА ВИСОКОМ	

Члан 3. Правилника о безбедносим проверама лица које обавља Војнобезбедносна агенција

Безбедносни ризик, у смислу овог правилника, постоји када постоји стварна могућност нарушавања безбедности тајних података, односно када на страни лица за које се обавља безбедносна провера постоје такве чињенице и околности које доводе у сумњу његову поверљивост и поузданост.

ПРАВНИ ОСНОВ

НАЦИОНАЛНИ	МЕЂУНАРОДНИ
<ul style="list-style-type: none"> - ЗАКОН О ТАЈНОСТИ ПОДАТАКА - ЗАКОН О БИА - ЗАКОН О ВБА И ВОА - ЗАКОН О ПОЛИЦИЈИ - УРЕДБА О ОДРЕЂИВАЊУ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСНЕ ЗАШТИТЕ ОДРЕЂЕНИХ ЛИЦА И ОБЈЕКТА	СПОРАЗУМИ СА НАТО, ЕУ, БИЛАТЕРАЛНИ....

Безбедносно информативна агенција (БИА)

Одредбама закона о БИА, није предвиђено вршење безбедносних провера, као што је то у прописима о раду полиције и ВБА. Међутим, одредбама члана 20. и 20в. Закона о БИА, предвиђена је безбедносна провера кандидата за пријем у радни однос у БИА.

Поред тога, у одредбама више посебних закона предвиђене су безбедносне провере лица које обавља БИА.

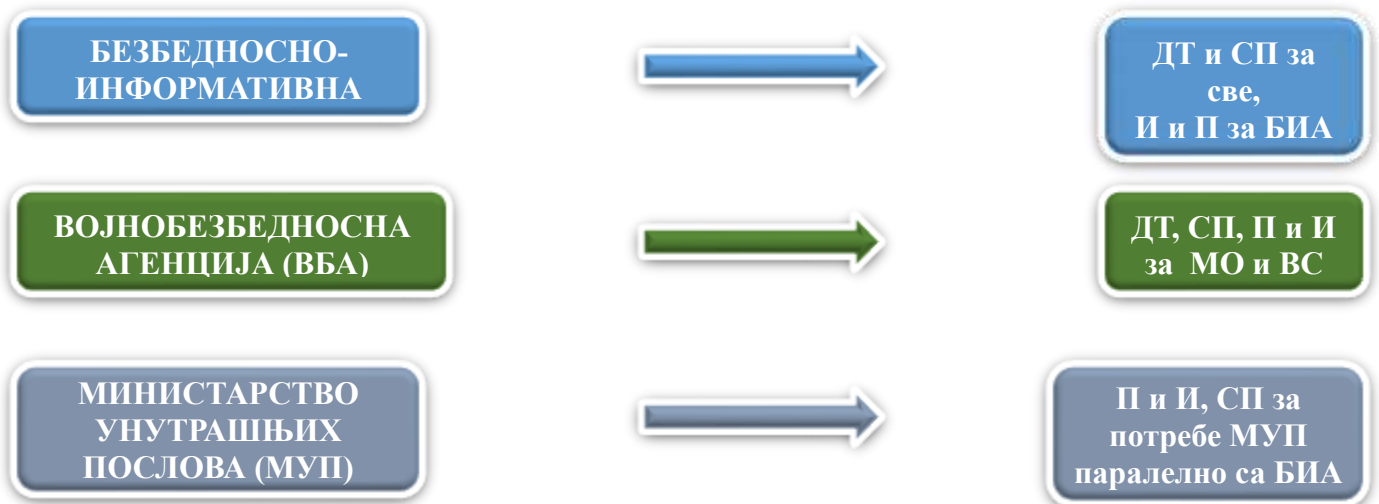
Војнобезбедносна агенција (ВБА)

Рад ВБА на вршењу безбедносних провера физичких лица, правно је уоквирен одредбама Закона о одбрани, Закона о Војсци и Закона о ВБА и ВОА, односно додатно је прецизиран Правилником о безбедносним проверама лица које обавља Војнобезбедносна агенција

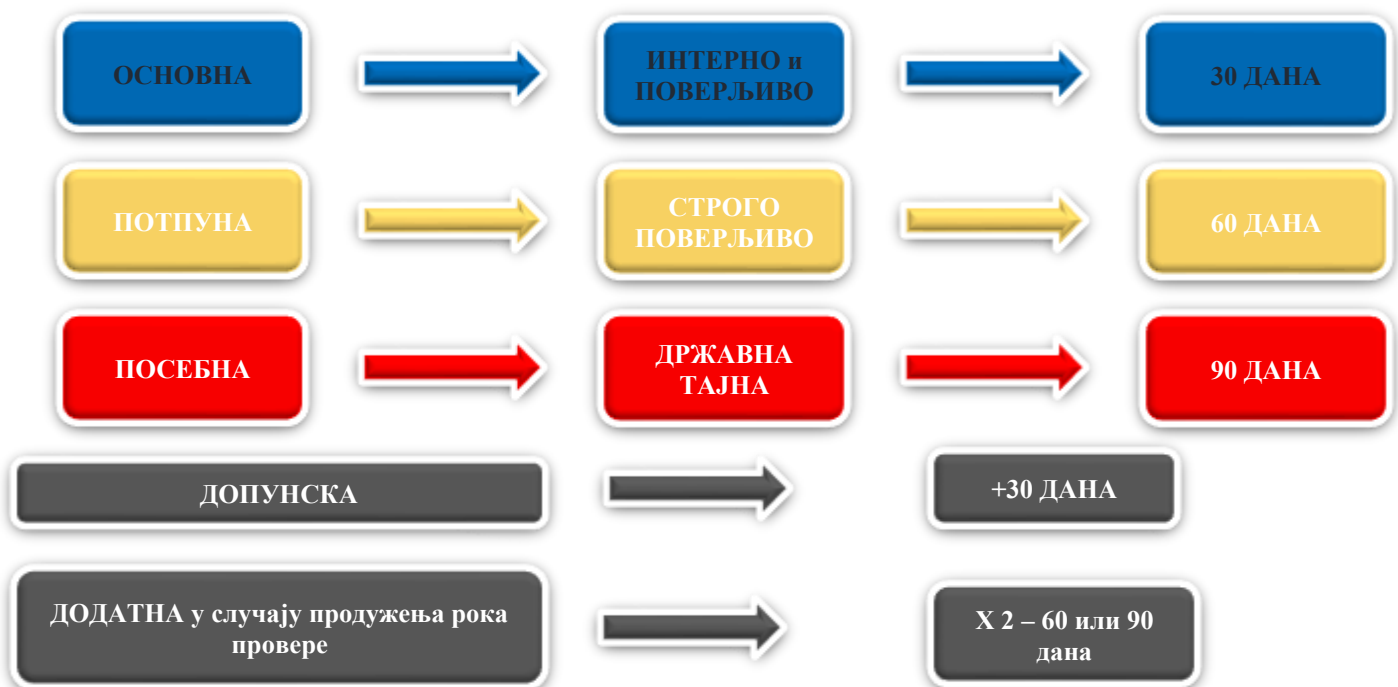
Министарство унутрашњих послова – полиција

Безбедносно проверавање лица, које обавља полиција, као посебно полицијско овлашћење, уређено је одредбама члана 64. и 102., као и одредбама члана 137. став 1. (приликом заснивања радног односа у полицији и Министарству унутрашњих послова) Закона о полицији.

БЕЗБЕДНОСНЕ ПРОВЕРЕ

ВРСТЕ БЕЗБЕДНОСНИХ ПРОВЕРА

Основна и потпуна безбедносна провера

- Попис критеријума за безбедносне ризике и сметње које проистичу из члана 58, 59 и 60. ЗТП:
  - Кривична осуђиваност (безбедносна сметња)
  - Кривични поступци у току (безбедносна сметња)
  - Прекршајна осуђиваност (безбедносна сметња)
  - Прекршајни поступци у току (безбедносна сметња)
  - Контакти са страним службама безбедности и обавештајним службама (безбедносни ризик)
  - Учешће у активностима организације чије су деловање и циљеви забрањени (безбедносни ризик)
  - Подаци о одговорности за повреду прописа који се односе на тајност података (безбедносна сметња)
  - Подаци о праву својине или другом стварном праву на непокретностима, подаци о праву својине на другим стварима уписаним у јавни регистар, као и податак о годишњем финансијском извештају за претходну годину у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија (безбедносни ризик)
  - Служба у страним војскама и паравојним формацијама (безбедносна сметња)
  - Други подаци и чињенице који физичко и правно лице чине подложним утицајима и притисцима који представљају безбедносни ризик; (безбедносни ризик)
  - Дуговима насталим услед финансијских задужења или преузетих гаранција. (безбедносна сметња)

Додатни критеријуми за правна лица (чл. 59), поред оних претходно наведених би обухватили и оне (из тач. 9) које се односе на:

- податке о осудама за кривично дело,
- привредни преступ и прекршај правног лица и одговорних лица у правном лицу, као и
- податке поступцима за кривично дело, привредни преступ или прекршај против правног лица који су у току.

СВЕ ТРИ КАТЕГОРИЈЕ ПОДАТАКА ПРЕДСТАВЉАЈУ БЕЗБЕДНОСНУ СМЕТЊУ...

Посебна безбедносна провера

1. Критеријуми за потребе посебне безбедносне провере – за утврђивање безбедносног ризика приступ тајним подацима (чл. 62) обухватају, поред оних из потпуне безбедносне провере и проверу чињеница, околности и догађаја из приватног живота подносиоца захтева, најмање у последњих десет година од дана подношења захтева за издавања сертификата, које би, у случају, представљале основ за сумњу у његову поверљивост и поузданост, а нарочито ако су његове активности у супротностима са интересима Републике Србије или ако је повезан са станим лицима која могу да угрозе безбедност и међународне интересе Републике Србије. (БЕЗБЕДНОСНИ РИЗИК)

Допунска безбедносна провера (члан 66.)

2. ако се из извештаја о резултатима безбедносне провере, али и из препоруке не може утврдити да ли су испуњени законом прописани услови за издавање сертификата физичком или правном лицу, или је после обављене безбедносне провере дошло до битне измене провераваних података која би могла бити од утицаја на издавање сертификата, Канцеларија Савета ће захтевати од надлежног органа из члана 54. овог закона да изврши допунску проверу, односно допуну извештаја и израду нове препоруке, најкасније у накнадном року од 30 дана.

Додатна безбедносна провера (члан 63. став 2 и 3 ЗТП)

3. Изузетно, ако за то постоје оправдани разлози, рокови из става 1. тач. 2) и 3) овог члана се могу продужити најдуже за временски период утврђен у овим тачкама.

У случају из става 2. овог члана надлежни орган је дужан да о продужењу рока обавести руководиоца органа јавне власти који је доставио захтев за безбедносну проверу и Канцеларију Савета.

Зако о детективској делатности у члану 3. тачка 14, као и Закон о приватном обезбеђењу у члану 12. дефинише оште услове за издавање лиценце, али и безбедносне сметње.

Безбедносна сметња постоји:

1. ако је лице правноснажно осуђено на казну затвора или се против њега води поступак за кривична дела:
  - против живота и тела, против слобода и права човека и грађанина, против полне слободе, против брака и породице, против имовине, против здравља људи, против опште сигурности људи и имовине, против уставног уређења и безбедности Републике Србије, против државних органа, против јавног реда и мира, против човечности и других добара заштићених међународним правом, односно
  - ако му је правноснажном одлуком изречена мера безбедности: забрана вршења позива, делатности и дужности, обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи, обавезно психијатријско лечење на слободи, обавезно лечење наркомана или алкохоличара, за време на које је мера изречена;
2. ако је лице правноснажно кажњавано у последње четири године за прекршаје из области јавног реда и мира за које је прописана казна затвора и прекршаје прописане законом којим се уређује оружје и муниција, односно ако му је правноснажном одлуком изречена заштитна мера: забрана вршења одређених делатности или забрана одговорном лицу да врши одређене послове, обавезно лечење зависника од алкохола и психоактивних супстанци и обавезно психијатријско лечење за време на које је мера изречена;
3. ако је на основу безбедносно-оперативне провере у месту пребивалишта, боравишта или месту рада утврђено да лице, својим понашањем, навикама и склоностима указује да ће представљати опасност за себе или друге и јавни ред и мир.

Безбедносне сметње предвиђене су и у члану 138. Закона о полицији, као елиминаторни фактор за заснивање радног односа у Министарству унутрашњих послова.

Безбедносна сметња за пријем у радни однос у Министарству унутрашњих послова постоји у следећим случајевима:

1. против лица се води кривични поступак за кривична дела која се гоне по службеној дужности;
2. лице је осуђивано због кривичног дела за које се гони по службеној дужности;
3. лице је осуђивано на казну затвора у трајању од најмање шест месеци;
4. лицу је радни однос у државном органу престао по основу правноснажне одлуке надлежног органа због тешке повреде службене дужности, односно теже повреде радне дужности;
5. лицу је радни однос у правном лицу са јавним овлашћењима престао због повреде радне обавезе или непоштовања радне дисциплине;
6. лице је правноснажно кажњено за прекршаје из области јавног реда са елементима насиља и за прекршаје у области прописа којима се уређује набављање, држање и ношење оружја и муниције;

7. Лице својим навикама, понашањем или склоностима указује да неће бити достојно за рад у Министарству;
8. Лице, које се проверава, у поступку безбедносне провере о себи даје неистините податке ради прикривања чињеница које би представљале безбедносну сметњу

ПРОБЛЕМ У ПРАКСИ:

Приликом попуњавања рубрике у колони контакти са страним обавештајним службама, има се у виду сваки легалан контакт у оквиру међународне сарадње...

- Методологија процене безбедносног ризика код физичких лица за приступ тајним подацима
- Извештај о резултатима безбедносне провере са препоруком

ДОКУМЕНТИ СА ОЗНАКОМ ТАЈНОСТИ!

СВРХА БЕЗБЕДНОСНЕ ПРОВЕРЕ

- Безбедносном провером подносиоца захтева врши се процена безбедносног ризика, нарочито од приступа и коришћења тајних података;
- У оквиру безбедносне провере надлежан орган са аспекта безбедности оцењује наводе у попуњеном безбедносном упитнику;
- Надлежан орган, у вези са наводима из безбедносног упитника, прикупља личне и друге податке од лица на које се ти подаци односе, од других органа јавне власти, организација и лица, из регистра, евиденција, датотека и збирки података које се воде на основу закона

ПРОВЕРЕ ЗА ПОТРЕБЕ БИА И ВБА

- БИА врши безбедносне провере и издаје сертификате за потребе запослених у БИА
- ВБА врши безбедносне провере и издаје сертификате за потребе запослених у ВБА и ВОА.

ПОЗИТИВНА ПРЕТПОСТАВКА

Ако се безбедносна провера не изврши у роковима утврђеним ЗТПом, сматра се да не постоји безбедносни ризик приступа тајним подацима подносиоца захтева.

Решење у супротности са политикама ЕУ и НАТО

ЈЕДИНСТВЕНА МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ПРОЦЕНУ БЕЗБЕДНОСНОГ РИЗИКА ЗА ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА КОД ФИЗИЧКИХ ЛИЦА

Органи надлежни за вршење безбедносне провере из ЗТПа (БИА, ВБА и МУП), достављају Канцеларији Савета извештај о резултатима безбедносне провере, односно посебне безбедносне провере, укључујући и попуњени безбедносни упитник, са препоруком за издавање или ускраћивање сертификата.

У овом извештају не наводе се извори безбедносне провере.

Извештај и препорука означавају се степеном тајности „ПОВЕРЉИВО”.

ПРОБЛЕМ У ПРАКСИ - СТРАНКА НЕМА ПРИСТУП ОВИМ ПОДАЦИМА!

ОРГАН ЈАВНЕ ВЛАСТИ

ОРГАН ЈАВНЕ ВЛАСТИ (чл. 2 т. 7 ЗТП)

Орган јавне власти је:

- државни орган,
- орган територијалне аутономије,
- орган јединице локалне самоуправе,
- организација којој је поверено вршење јавних овлашћења, као и
- правно лице које оснива државни орган или се финансира у целини, односно у претежном делу из буџета, а који поступа са тајним подацима, односно који их ствара, прибавља, чува, користи, размењује или на други начин обрађује;

ОРГАН ЈАВНЕ ВЛАСТИ (чл. 30 ЗТП)

Орган јавне власти, у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона, успоставља систем поступака и мера заштите тајних података према следећим критеријумима:

1. степену тајности;
2. природи документа у коме је садржан тајни податак;
3. процени претње за безбедност тајног податка.

ОРГАН ЈАВНЕ ВЛАСТИ (чл. 31 ЗТП)

Орган јавне власти примењује опште и посебне мере заштите у складу са законом и прописом донетим на основу закона, ради заштите тајних података који се налазе у његовом поседу.

КАТАЛОГ ОРГАНА ЈАВНЕ ВЛАСТИ

1. Органи Републике Србије
2. Органи аутономне покрајине
3. Органи општине, града, градске општине
4. Јавна предузећа, установе, организације и друга правна лица чији је оснивач орган Републике Србије, аутономне покрајине или општине/града
5. Привредна друштва чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе
6. Правна лица чији је основач претходно описано привредно друштво (под 5.)
7. Правна лица које обавља делатности од општег интереса у смислу закона којима се уређује положај јавних предузећа
8. Правна лица које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу, неки од државних органа

НАПОМЕНА:

Правна лица са капиталом, који не потиче из буџета у претежном делу, не могу бити у статусу органа јавне власти, не могу креирати тајне податке, нити «самостално» могу покретати поступке безбедносних провера за физичка и правна лица...

Ово представља облик контроле од стране органа јавне власти над коришћењем и чувањем тајних података на основу уговорног односа

- члан 2. тачка 7. ЗТП – дефиниција органа јавне власти
- члан 9, 10, 11 и 12. ЗТП – овлашћено лице, поступак и одлука за одређивање тајности података;
- члан 31. ЗТП – врсте мера заштите
- члан 46. ЗТП – достављање тајних података на основу уговорног односа;
- члан 51. став 4. ЗТП – подношење захтева;
- Уредба о посебним мерама заштите тајних података које се односе на утврђивање испуњености организационих и техничких услова по основу уговорног односа (СЛ.Г.РС 63/2013)

ДРЖАВНИ ОРГАНИ

1. Народна скупштина
2. Председник Републике
3. Министарства, органи управе у саставу министарства, посебне организације образоване у складу са законом којим се уређују министарства
4. Посебне организације образоване у складу са посебним законом (јавне агенције, заводи, дирекције, фондови и друге организације)
5. Правосудни органи – судство, тужилаштва и правобранилаштва
6. Самостални и независни државни органи:
  - Заштитник грађана
  - Државна ревизорска институција
  - Републичка изборна комисија
  - Агенција за борбу против корупције
  - Повереник за слободан приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности
  - Повереник за заштиту равноправности
  - Комисија за заштиту конкуренције
  - Комисија за испитивање одговорности за кршење људских права
  - Комисија за спровођење Програма заштите
  - Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки
  - Комисија за хартије од вредности
  - Социјално-економски савет Републике Србије
  - Национални савет за високо образовање
  - Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге
  - Регулаторно тело за електронске медијеж
  - Народна банка Србије
  - Фискални савет

СУДСТВО

1. ОСНОВНИ СУДОВИ
2. ВИШИ СУДОВИ
3. ПРИВРЕДНИ СУДОВИ
4. УПРАВНИ СУДОВИ
5. АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ
6. ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Специјализовани судови

ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО

1. Врховно јавно тужилаштво
2. Апелациона тужилаштва
3. Виша тужилаштва
4. Основна тужилаштва

Специјализована тужилаштва

ПРАВОБРАНИЛАШТВО

- Државно правобранилаштво Републике Србије
- Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине
- Градска правобранилаштва
- Општинска правобранилаштва

ОРГАНИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ

1. Скупштина аутономне покрајине
2. Извршни органи аутономне покрајине
3. Покрајинска управа
4. Покрајински заштиник грађана –омбудсман
5. Организације аутономне покрајине

ОРГАНИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. Органи и организације општине; скупштине општина; председник општине; општинско веће и општинска управа.
2. Органи и организације града; скупштине градова; градоначелник; градско веће и градска управа.

ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА И ПРАВНА ЛИЦА

У зависности од оснивача/оснивачког капитала, могу бити:

1. На републичком нивоу - РЕПУБЛИКА СРБИЈА
2. На нивоу покрајине - АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
3. На нивоу локалне самоуправе – ГРАД и ОПШТИНА

1. У области енергетике – нафтна и гасна привреда, рудници угља, електроенергетика, као и децентрализовани систем градских топлана и индустријске енергетике
2. Поштански саобраћај – ЈП ПОШТА, Агенција за поштанске услуге
3. У области саобраћаја
4. У области електронских комуникација
5. У области наоружања и војне опреме
6. коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.)
7. Нуклерни објекти
8. У области издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника
9. Управљања отпадом и другим областима
10. Комуналне делатности
11. Друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса.

БЕЗБЕДНОСНИ СЕРТИФИКАТИ

УСЛОВИ ЗА ПРИСТУП ТАЈНОМ ПОДАТКУ

„ПОВЕРЉИВО“ И ВИШЕ

„ИНТЕРНО“

УСЛОВИ ЗА ИЗДАВАЊЕ БЕЗБЕДНОСНОГ СЕРТИФИКАТА

- **физичко лице**
  - држављанство Републике Србије;
  - пунолетство;
  - пословну способност;
  - неосуђиваност за кривично дело за које се гони по службеној дужности, односно за прекршај предвиђен овим законом;
  - постојање одговарајуће безбедносне провере (осим у случајевима када то није предвиђено чл. 37 и 38. став 1.);
- **правно лице**
  - регистровано седиште на територији Републике Србије;
  - обављање делатности у вези са интересима из члана 8. овог закона;
  - постојање одговарајуће безбедносне провере;
  - ако није у поступку ликвидације или стечаја;
  - није кажњавано мером забране вршења делатности, односно да му није изречена казна престанка правног лица или мере безбедности забране обављања одређених регистрованих делатности или послова;
  - уредно измирење пореских обавеза и доприноса;
- **страно физичко и правно лице**
  - поседовање одговарајућег сигурносног сертификата издатог од стране државе чији је држављанин, односно у којој правно лице има седиште или од стране међународне организације чији је члан.

Приступ тајним подацима- изузетно:

- Уз привремени сертификат који издаје Канцеларија Савета (чл. 64 ЗТПа)
- Изузетно приступ физичким и правним лицима која поседују сертификат непосредно вишем степену тајности (чл. 42 ЗТП) уз потписивање посебне изјаве и одлуку надлежног старешине органа...

Приступ тајним подацима, без извршене безбедносне провере и издатог безбедносног сертификата (на основу функције и у циљу обављања послова из своје надлежности) имају:

- председник Народне скупштине,
- председник Републике,
- председник Владе.

ПРАВО ПРИСТУПА ТАЈНИМ ПОДАЦИМА

1. На основу одлуке председника Републике, Владе, старешине органа јавне власти...
2. На основу законског овлашћења, описа радног места и конкретне ситуације...

Имају само за лица која:

- имају извршену безбедносну проверу одговарајућег нивоа
- поседују безбедносни сертификат – одређеног СТ
- задовољавају принцип „потребно да зна” (један од међународних принципа у раду са ТП)
- која су детаљно информисана о својим одговорностима (извршен брифинг)

НАПОМЕНА: поседовање решења, без издатог сертификата, не значи могућност приступања тајном податку!

Систематизована/формацијска радна места која у свом опису обухватају приступ тајним подацима уз процену могуће штете националној безбедности:

- **ПОСЕБНО ОСЕТЉИВА – ТЕШКА НЕОТКЛОЊИВА ШТЕТА:** приступ тајним подацима ДРЖАВНА ТАЈНА; Пројектима ДТ и СП; Документа Савета за националну безбедност...
- **КРИТИЧНО ОСЕТЉИВА – ТЕШКА ШТЕТА:** приступ тајним подацима ДТ и СП;
- **НЕКРИТИЧНО ОСЕТЉИВА – ШТЕТА:** приступ тајним подацима СП и П;
- **НЕОСЕТЉИВА** (штета за рад органа јавне власти) - БЕЗ МОГУЋНОСТИ НАНОШЕЊА ШТЕТЕ НАЦИОНАЛНОЈ БЕЗБЕДНОСТИ

УПОЗНАВАЊЕ СА БЕЗБЕДНОСНИМ ПРОЦЕДУРАМА -БРИФИНГ-

- Упознавање са безбедносним прописима у погледу заштите тајних података који су од интереса за националну безбедност, одбрану, унутрашње и спољне послове Републике Србије, као и правним и дисциплинским последицама кршења тих прописа
- Потписивање изјаве којом се лице обавезује да ће са тајним подацима поступати у складу са законском регулативом Републике Србије
- Последња фаза у поступку издавања безбедносних сертификата
- Пре издавања сертификата, односно дозволе, лице коме се издаје сертификат дужно је да потпише изјаву, којом потврђује да ће поступати са тајним подацима у складу са законом и другим прописом.
- Ако не потпише изјаву, поступак издавања сертификата, односно дозволе се обуставља.
- Писана изјава чини саставни део документације на основу које је издат сертификат, односно дозвола.
- По овом основу се устројава и посебна јединствена централна евиденција издатих сертификата....

ЛИСТА „ПОТРЕБНО ДА ЗНА“

СПИСАК ЛИЦА КОЈА ИМАЈУ ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА У ЦЕНТРАЛНОМ РЕГИСТРУ МИНИСТАРСТВА **X**

РБ	Име и презиме	Степен тајности	Функција	Потребно да зна
1.		ИНТЕРНО		ДА
2.		ДРЖАВНА ТАЈНА		ДА
3.		СТРОГО ПОВЕРЉИВО		ДА
4.		ДРЖАВНА ТАЈНА		ДА
5.		ПОВЕРЉИВО		ДА
6.		ИНТЕРНО		ДА
7.		ПОВЕРЉИВО		ДА

СЕРТИФИКАТИ

Период важења сертификата је за:

- „ДРЖАВНУ ТАЈНУ“ - 3 године,
- „СТРОГО ПОВЕРЉИВО“ - 5 година,
- „ПОВЕРЉИВО“ - 10 година и
- „ИНТЕРНО“ - 15 година

За приступ подацима степена тајности „ИНТЕРНО“ сертификат се издаје само правним лицима, док физичка лица потписују изјаву којом се обавезују да ће са тајним подацима поступати у складу са позитивно правном регулативом Р Србије.

ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА СЕРТИФИКАТА

1. Истеком времена за које је издат,
2. Престанком функције лица из члана 38. закона,
3. Престанком обављања дужности и послова из делокруга рада лица из члана 40. закона,
4. На основу решења Канцеларије Савета донетог у поступку провере издатог сертификата,
5. Смрћу физичког лица или престанком правног лица коме је издат сертификат.

Ако је против лица коме је издат сертификат:

- покренут дисциплински поступак због теже повреде службене дужности,
- кривични поступак због основане сумње да је починио кривично дело за које се гони по службеној дужности, односно
- прекршајни поступак за прекршај предвиђен Законом о тајности података,

Руководилац органа јавне власти може решењем привремено забранити приступ тајним подацима том лицу, до правоснажног окончања поступка.

ЗАБРАНА ПРИСТУПА ТАЈНИМ ПОДАЦИМА БЕЗ ГУБИТКА СЕРТИФИКАТА!

БЕЗБЕДНОСНИ СЕРТИФИКАТ

-за физичка лица-

<p>Република Србија Канцеларија Савета за националну безбедност и заштиту тајних података</p> <p>СЕРТИФИКАТ ЗА ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА СТЕПЕНА</p> <p>ДРЖАВНА ТАЈНА</p> <p>Број сертификата: _____ ЈМБГ: _____ Име и презиме: _____ Назив органа јавне власти или правног лица: _____ Датум издавања: _____ Важи до: _____ М.П. _____ Директор _____</p>	<p>Република Србија Канцеларија Савета за националну безбедност и заштиту тајних података</p> <p>СЕРТИФИКАТ ЗА ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА СТЕПЕНА</p> <p>СТРОГО ПОВЕРЉИВО</p> <p>Број сертификата: _____ ЈМБГ: _____ Име и презиме: _____ Назив органа јавне власти или правног лица: _____ Датум издавања: _____ Важи до: _____ М.П. _____ Директор _____</p>	<p>Република Србија Канцеларија Савета за националну безбедност и заштиту тајних података</p> <p>СЕРТИФИКАТ ЗА ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА СТЕПЕНА</p> <p>ПОВЕРЉИВО</p> <p>Број сертификата: _____ ЈМБГ: _____ Име и презиме: _____ Назив органа јавне власти или правног лица: _____ Датум издавања: _____ Важи до: _____ М.П. _____ Директор _____</p>
<p>ОВАЈ СЕРТИФИКАТ ИЗДАЈЕ СЕ У ОКВИРУ СА ЧЛАНОМ 42. ЗАКОНА О ТАЈНОСТИ ПОДАТАКА (СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС" БРОЈ 160/06) И ИМАЛАЦ ОВОГ СЕРТИФИКАТА ИМА ПРАВО ПРИСТУПА ПОДАЦИМА СТЕПЕНА ТАЈНОСТИ "ДРЖАВНА ТАЈНА" ПРИ ОБАВЉАЊУ ДУЖНОСТИ У ОКВИРУ РАДНИХ ЗАДАТАКА.</p> <p>ИМАЛАЦ ОВОГ СЕРТИФИКАТА ЗА ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА УПОЗНАТ ЈЕ СА ЗАКОНОМ И ДРУГИМ ПРОПИСИМА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ ТАЈНОСТ ПОДАТАКА И ОБАВЕЗАН ЈЕ ДА ТАЈНЕ ПОДАТКЕ КОРИСТИ У ОКВИРУ РАДНИХ ЗАДАТАКА.</p> <p>ПОТПИС КОРИСНИКА СЕРТИФИКАТА _____</p>	<p>ОВАЈ СЕРТИФИКАТ ИЗДАЈЕ СЕ У ОКВИРУ СА ЧЛАНОМ 42. ЗАКОНА О ТАЈНОСТИ ПОДАТАКА (СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС" БРОЈ 160/06) И ИМАЛАЦ ОВОГ СЕРТИФИКАТА ИМА ПРАВО ПРИСТУПА ПОДАЦИМА СТЕПЕНА ТАЈНОСТИ "СТРОГО ПОВЕРЉИВО" ПРИ ОБАВЉАЊУ ДУЖНОСТИ У ОКВИРУ РАДНИХ ЗАДАТАКА.</p> <p>ИМАЛАЦ ОВОГ СЕРТИФИКАТА ЗА ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА УПОЗНАТ ЈЕ СА ЗАКОНОМ И ДРУГИМ ПРОПИСИМА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ ТАЈНОСТ ПОДАТАКА И ОБАВЕЗАН ЈЕ ДА ТАЈНЕ ПОДАТКЕ КОРИСТИ У ОКВИРУ РАДНИХ ЗАДАТАКА.</p> <p>ПОТПИС КОРИСНИКА СЕРТИФИКАТА _____</p>	<p>ОВАЈ СЕРТИФИКАТ ИЗДАЈЕ СЕ У ОКВИРУ СА ЧЛАНОМ 42. ЗАКОНА О ТАЈНОСТИ ПОДАТАКА (СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС" БРОЈ 160/06) И ИМАЛАЦ ОВОГ СЕРТИФИКАТА ИМА ПРАВО ПРИСТУПА ПОДАЦИМА СТЕПЕНА ТАЈНОСТИ "ПОВЕРЉИВО" ПРИ ОБАВЉАЊУ ДУЖНОСТИ У ОКВИРУ РАДНИХ ЗАДАТАКА.</p> <p>ИМАЛАЦ ОВОГ СЕРТИФИКАТА ЗА ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА УПОЗНАТ ЈЕ СА ЗАКОНОМ И ДРУГИМ ПРОПИСИМА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ ТАЈНОСТ ПОДАТАКА И ОБАВЕЗАН ЈЕ ДА ТАЈНЕ ПОДАТКЕ КОРИСТИ У ОКВИРУ РАДНИХ ЗАДАТАКА.</p> <p>ПОТПИС КОРИСНИКА СЕРТИФИКАТА _____</p>

БЕЗБЕДНОСНИ СЕРТИФИКАТИ

ИНДУСТРИЈСКА БЕЗБЕДНОСТ

Представља мулти-дисциплинаран приступ заштити тајних података који се уступају компанијама.

Представља примену мера ради обезбеђења заштите тајних података, од стране извођача или подизвођача, у преговорима који претходе закључивању уговора и током целог века трајања тајних/поверљивих уговора.

ИНДУСТРИЈСКА БЕЗБЕДНОСТ - ПРАВНИ ОКВИР -

- Закон о тајности података
- Уредба о посебним мерама заштите тајних података које се односе на утврђивање испуњености организационих и техничких услова по основу уговорног односа – примењује се од јануара 2014 године.

ИНДУСТРИЈСКА БЕЗБЕДНОСТ КОРЕЛАЦИЈА СА ЈАВНИМ НАБАВКАМА?

члан 46. ЗТП - Овлашћено лице може тајне податке доставити другим правним или физичким лицима, која по основу уговорног односа пружају услуге органу јавне власти, ако:

1. правно или физичко лице испуњава организационе и техничке услове за чување тајних података у складу са овим законом и прописом донетим на основу овог закона;
2. су за лица која обављају уговорене послове извршене безбедносне провере и издати сертификати;
3. лица из тачке 2) овог става писаном изјавом потврде да су упозната са овим законом и другим прописима који уређују чување тајних података и обавезу се да ће са тајним подацима поступати у складу са тим прописима;
4. је приступ тајним подацима неопходно потребан ради реализације послова предвиђених уговором.

Мере заштите тајних података које проистичу из става 1. овог члана морају бити садржане у уговору који у вези са реализацијом послова закључе орган јавне власти и правно или физичко лице.

ЗАКОН О ЈАВНИМ НАБАВКАМА препознаје у члану 2. под тачкама:

25) војна опрема је опрема која је посебно израђена или прилагођена за војне потребе и намењена за употребу као оружје, муниција или војни материјал, а нарочито војна опрема из Прилога 2. овог закона (I. Списак војне опреме);

26) безбедносно осетљива опрема, услуге и радови су добра, услуге и радови за безбедносне потребе, које укључују, захтевају и/или садрже тајне податке.

ПОСЕБНИ ИЗУЗЕЦИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ОДБРАНЕ

Члан 20. ЗЈН - Одредбе овог закона наручиоци не примењују на доделу уговора о јавним набавкама и конкурса за дизајн у области одбране и безбедности:

1. на које се примењују посебна правила набавки, у складу са међународним уговором или аранжманом који се односи на размештај снага и тиче се активности Републике Србије, државе чланице Европске уније или треће државе;
2. код којих би примена одредаба овог закона обавезала Републику Србију да открије податке чије откривање је у супротности са битним интересима њене безбедности, а на основу одлуке Владе;
3. за потребе обавештајних активности;
4. у оквиру програма сарадње који се заснивају на истраживању и развоју новог производа, који заједно реализује Република Србија и једна или више држава чланица Европске уније, када је то примењиво на наредне фазе целог или дела животног циклуса тог производа;
5. који се закључују у трећој држави, укључујући и набавке за цивилне потребе, када су снаге размештене изван територије Републике Србије и Европске уније, ако оперативне потребе захтевају да уговори буду закључени са привредним субјектима на територији вршења активности;
6. које закључује Република Србија са органима државне, регионалне или локалне самоуправе других држава, а односе се на:
  - (1) набавку војне опреме или безбедносно осетљиве опреме;
  - (2) радове и услуге директно повезане са таквом опремом или
  - (3) радове и услуге искључиво за војне потребе или безбедносно осетљиве радове и безбедносно осетљиве услуге.

Члан 21. – Посебни изузеци за јавне набавке које имају одбрамбене или безбедносне аспекте

Одредбе овог закона не примењују се:

1. на закључење уговора о јавној набавци и конкурсе за дизајн који нису изузети чланом 20. став 1. овог закона, уколико би Република Србија применом овог

закона била обавезна да пружи информације за које сматра да би њихово откривање штетило битним интересима њене безбедности;

2. на закључење уговора о јавној набавци и конкурсе за дизајн који нису изузети чланом 20. став 1. овог закона, уколико се заштита битних безбедносних интереса Републике Србије не може гарантовати другим мерама, као што је одређивање захтева у циљу заштите тајности података које наручилац ставља на располагање у поступку јавне набавке, у складу са овим законом;
3. ако су набавка и извршење уговора о јавној набавци и конкурси за дизајн проглашени тајним или морају бити пропраћени посебним безбедносним мерама, у складу са законима, подзаконским актима или управним актима под условом да је Република Србија утврдила да битне безбедносне интересе није могуће заштитити другим мерама, попут мера из тачке 2) овог става.

Влада одлучује о примени изузетака из става 1. овог члана.

УРЕДБА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ОДБРАНЕ

(СЛ.Г.РС 93/2020)

Овом уредбом уређују се врсте поступака јавних набавки у области одбране и безбедности, услови и начин њиховог спровођења, као и комуникација у поступцима јавних набавки.

члан 2. – Значење израза

3. уговор о јавној набавци који садржи тајне податке је теретни уговор закључен у писаној форми између једног или више понуђача и једног или више наручилаца који за предмет има набавку добара, пружање услуга или извођење радова, а који садржи тајне податке или чије извршење захтева приступ тајним подацима;
4. **уговор са подизвођачем** је теретни уговор закључен у писаној форми између понуђача којем је додељен уговор о јавној набавци и једног или више привредних субјеката с циљем извршења дела тог уговора о јавној набавци који за предмет има набавку добара, пружање услуга или извођење радова;

Јавне набавке у области одбране и безбедности, у складу са Законом о јавним набавкама (у даљем тексту: Закон) су набавке:

1. војне опреме, укључујући и било који њен саставни део, компоненту или склоп;
2. безбедносно осетљиве опреме, укључујући и било који њен саставни део, компоненту или склоп;
3. добара, услуга или радова директно повезаних са опремом из тач. 1) и 2) овог става у току било којег периода или читавог њеног животног века;
4. услуга и радова искључиво за војне намене;
5. безбедносно осетљивих радова и безбедносно осетљивих услуга.

члан 4. - Заштита тајних података током поступка јавне набавке

Када наручилац током поступка јавне набавке намерава да привредним субјектима стави на располагање тајне податке, обавезан је да одреди захтеве које привредни субјекти морају да испуне у циљу заштите тајних података у складу са посебним прописима којима се уређује заштита тајности података.

У складу са ставом 1. овог члана дужан је да поступа и понуђач којем је додељен уговор о јавној набавци када при закључењу уговора са подизвођачем ставља на располагање тајне податке.

Ако би објављивање појединих података из одлуке о додели уговора о јавној набавци или оквирног споразума било противно одредбама Закона или на други начин било противно општем интересу, посебно интересима одбране или безбедности, ако би нанело штету оправданим пословним интересима одређеног привредног субјекта или би могло да доведе до повреде конкуренције на тржишту, ти подаци из одлуке неће се објавити.

Члан 27. - Заштита тајних података током извршења уговора

Ако наручилац намерава да закључи уговор о јавној набавци који садржи тајне податке, дужан је да у документацији о набавци одреди мере и захтеве неопходне да се обезбеди сигурност тих података на захтеваном нивоу током извршења уговора у складу са посебним прописима којима се уређује заштита тајности података.

У циљу заштите тајних података из става 1. овог члана наручилац мора захтевати да понуда, између осталог, садржи:

1. обавезу понуђача и већ одређених подизвођача да ће у складу са посебним прописима којима се уређује заштита тајности података на одговарајући начин да штите поверљивост, поузданост и целовитост тајних података које поседују или које ће сазнати током трајања и након извршења, као и у случају раскида уговора који садржи тајне податке;
2. обавезу понуђача да ће од осталих подизвођача са којима ће закључити уговоре, током извршења уговора који садржи тајне податке, захтевати да на одговарајући начин штите поверљивост, поузданост и целовитост тајних података које поседују или које ће сазнати током трајања и након извршења, као и у случају раскида уговора који садржи тајне податке;
3. довољно информација о већ одређеним подизвођачима како би наручилац могао да утврди да сваки од њих поседује капацитет неопходан да на одговарајући начин заштити поверљивост, поузданост и целовитост тајних података који су му доступни или који ће настати током извршења уговора са подизвођачем;
4. обавезу понуђача да обезбеди информације из тачке 3) овог става за сваког новог подизвођача пре закључења уговора са подизвођачем.

Наручилац може да захтева да понуђач и већ одабрани подизвођачи поседују сертификат за приступ тајним подацима захтеваног нивоа заштите у складу са посебним прописима којима се уређује заштита тајности података.

Наручилац прихвата издати безбедносни сертификат које је привредном субјекту издала друга држава, под условом да је орган Републике Србије надлежан за националну безбедност и заштиту тајних података спровео поступак утврђивања еквивалентности издатог сертификата.

Ако је потребно наручилац може да затражи путем органа надлежног за националну безбедност и заштиту тајних података спровођење додатних поступака провере и у том случају дужан је да узме у обзир и резултате тих поступака.

Ако наручилац оцени да понуђач не испуњава мере и захтеве за заштиту тајних података из овог члана, дужан је да у одлуци о додели уговора наведе разлоге за своју одлуку, водећи рачуна при томе да у одлуци не износи информације које представљају тајни податак.

УРЕДБА О ПОСЕБНИМ МЕРАМА ЗАШТИТЕ ТАЈНИХ ПОДАТАКА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА УТВРЂИВАЊЕ ИСПУЊЕНОСТИ ОРГАНИЗАЦИОНИХ И ТЕХНИЧКИХ УСЛОВА ПО ОСНОВУ УГОВОРНОГ ОДНОСА (СЛ.Г.РС 63/2013)

Овом уредбом прописују се посебне мере заштите тајних података, које се односе на начин и поступак утврђивања испуњености организационих и техничких услова за чување тајних података достављених правном или физичком лицу по основу уговорног односа.

Организациони услови односе се нарочито на:

- организацију процеса рада,
- заштиту приступа тајним подацима,
- заштиту од неовлашћеног коришћења тајних података,
- одређивање одговорног лица задуженог за спровођење мера заштите, као и
- утврђивање поступка у случају ванредних и хитних околности.

Технички услови односе се нарочито на:

- физичко-техничку заштиту простора, односно просторија у којима се чувају тајни подаци,
- противпожарну заштиту,
- заштиту тајних података приликом преношења и достављања изван просторија у којој се чувају, транспорт тајних података,
- обезбеђивање и заштиту информационо-телекомуникационим средстава којима се врши преношење и достављање тајних података и спровођење прописаних мера крипто-заштите.

Испуњеност организационих и техничких услова правних или физичких лица за чување тајних података означених степеном тајности „ДРЖАВНА ТАЈНА”, „СТРОГО ПОВЕРЉИВО” или „ПОВЕРЉИВО” утврђује овлашћено лице органа јавне власти пре закључења поверљивог уговора са правним или физичким лицем.

Пре закључења поверљивог уговора који садржи тајне податке означене степеном тајности „ДРЖАВНА ТАЈНА”, „СТРОГО ПОВЕРЉИВО” или „ПОВЕРЉИВО”, правно или физичко лице које закључује поверљиви уговор, као прилог уговору, израђује упутство о мерама заштите тајних података.

ОСНОВНИ БЕЗБЕДНОСНИ УПИТНИК ЗА ПРАВНА ЛИЦА

1. назив фирме и седиште, као и претходни називи фирми и седишта;
2. матични број правног лица и пореско-идентификациони број;
3. име и презиме заступника;
4. датум и место оснивања;
5. подаци о организационим јединицама, огранцима, зависним друштвима и другим облицима повезивања;
6. порекло оснивачког капитала укључујући и промене у последње три године;
7. број запослених;
8. број запослених за које се тражи сертификат и врста послова које обављају;
9. подаци о осудама за кривично дело, привредни преступ и прекршај правног лица и одговорних лица у правном лицу, као и подаци о поступцима за кривично дело, привредни преступ или прекршај против правног лица који су у току;
10. подаци о контактима са страним службама безбедности и обавештајним службама;
11. подаци о учешћу у активностима организације чије су активности и циљеви забрањени;
12. подаци о одговорности за повреду прописа који се односе на тајност података;
13. подаци о претходној безбедносној провери;
14. подаци о праву својине или другом стварном праву на непокретностима, подаци о праву својине на другим стварима уписаним у јавни регистар, као и податак о годишњем финансијском извештају за претходну годину у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

Уз попуњени упитник, заступник правног лица доставља и попуњени основни безбедносни упитник за физичка лица којима је предвиђен приступ тајним подацима.

УСЛОВИ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ИЗДАВАЊЕ СЕРТИФИКАТА

1. има регистровано седиште на територији Републике Србије;
2. обавља делатност у вези са интересима утврђеним у члану 8. овог закона;
3. прође одговарајућу безбедносну проверу;
4. није у поступку ликвидације, односно стечаја;
5. није кажњен мером забране вршења делатности, односно да му није изречена казна престанка правног лица или мера безбедности забране обављања одређених регистрованих делатности или послова;
6. уредно плаћа порезе, односно доприносе.

члан 8. ЗТП – податак који се може одредити као тајни

Као тајни податак може се одредити податак од интереса за Републику Србију:

- чијим би откривањем неовлашћеном лицу настала штета,
- ако је потреба заштите интереса Републике Србије претежнија од интереса за слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Подаци из става 1. овог члана односе се нарочито на:

- 1) националну безбедност Републике Србије, јавну безбедност, односно на одбрамбене, спољнополитичке, безбедносне и обавештајне послове органа јавне власти;
- 2) односе Републике Србије са другим државама, међународним организацијама и другим међународним субјектима;
- 3) **системе, уређаје, пројекте, планове и структуре који су у вези са подацима из тач. 1) и 2) овог става;**
- 4) **научне, истраживачке, технолошке, економске и финансијске послове који су у вези са подацима из тач. 1) и 2) овог става.**

ОСНОВ ИЗДАВАЊА СЕРТИФИКАТА ЗА ПРАВНА ЛИЦА

Основ за издавање сертификата за приступ тајним подацима за правно лице:

- На основу Закључка Владе Републике Србије,
- На основу одлуке органа јавне власти или
- Постојање тендера, односно планираног поверљивог уговорног односа између:

УГОВОРНИ ОДНОС:

- Уговор о поверљивој набавци
- Уговор о пружању услуга на објектима који носе ознаку тајности
- Уговор о раду на пројектима од интереса за безбедност, одбрану, спољне послове...
- Уговор о пружању консултатских услуга, који подразумева упознавање са тајним подацима
- **Планирање одбране** - Уговорни однос на основу члана 82. став 2. у вези са чланом 65. Закона о одбрани (уговори са органима јавне власти)

НАПОМЕНА:

ПРАВНО ЛИЦА – у статусу органа јавне власти из члана 2. тачке 7. ЗТП:

- Мора имплементирати Закон о тајности података као орган јавне власти.
- Ова правна лица могу добити сертификат за правна лица само када је у питању међународна економска сарадња или учешће на страним тендерима....

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА СЕРТИФИКАТА ЗА ПРАВНА ЛИЦА

БЕЗБЕДНОСНЕ ПРОВЕРЕ ЗА ПРАВНА ЛИЦА

- ИНСТРУКЦИЈА за процену безбедносног ризика за приступ и коришћење тајних података за правна лица
- МЕТОДОЛОГИЈА процене безбедносног ризика код физичких лица за приступ тајним подацима
- За вршење безбедносних провера надлежни органи БИА и МУП

Напомена: ВБА не врши провере правних лица!

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КАНЦЕЛАРИЈА САВЕТА ЗА НАЦИОНАЛНУ
БЕЗБЕДНОСТ И ЗАШТИТУ ТАЈНИХ ПОДАТАКА

СЕРТИФИКАТ ЗА ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА
ЗА ПРАВНО ЛИЦЕ

Канцеларија Савета за националну безбедност и заштиту тајних података, дана _____године, издаје _____(назив правног лица), са адресом _____(седиште правног лица), чији је законски заступник _____(име и презиме законског заступника правног лица), сертификат за приступ тајним подацима степена тајности _____, са роком важења _____(датум), у складу са одредбама Закона о тајности података.

Канцеларија Савета за националну безбедност и заштиту тајних података потврђује да правно лице:

* поседује капацитете за чување тајних података до степена тајности _____, које предвиђају подзаконска акта и Закон о тајности података.

* не поседује капацитете за чување тајних података које предвиђају подзаконска акта и Закон о тајности података.

Број сертификата _____

Датум издавања _____

Директор

М.П.

_____
/потпис/

*Обрисати по потреби

СЛУЖБЕНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ ВЕЗАНЕ ЗА
СЕРТИФИКАТЕ, БЕЗБЕДНОСНЕ ПРОВЕРЕ
И ДОЗВОЛЕ....

СЛУЖБЕНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ

Канцеларија Савета води:

- јединствену централну евиденцију издатих сертификата и дозвола,
- решења о издавању сертификата и дозвола,
- решења о одбијању издавања сертификата и дозвола,
- решења о продужењу важења сертификата и дозвола и
- решења о ограничењу или престанку важења сертификата и дозвола, као и
- потписане изјаве лица којима је издат сертификат, односно дозвола.

Канцеларија Савета чува захтеве за издавање сертификата, односно дозволе, безбедносне упитнике и извештаје о безбедносној провери са препоруком.

Орган надлежан за вршење безбедносне провере из ЗТП (БИА, ВБА и МУП), води:

- евиденцију безбедносних провера и
- чува документа о безбедносној провери са примерком извештаја и препоруке.

Подаци из безбедносне провере могу се користити само за намене за које су прикупљени.

Руководилац тајним подацима (члан 34 ЗТП-а), води евиденцију корисника тајних података у органу јавне власти за који је задужен. Поред тога, потребно је да има евиденције издатих сертификата, као и размене тајних података (+ страних тајних података). Све то се исказује у годишњем извештају о раду са тајним подацима који се прослеђује Канцеларији СНБиЗТП.

Примена прописа о заштити података о личности

У податке из своје безбедносне провере, прикупљене у складу са овим законом, лице има право увида и друга права на основу увида у складу са законом који уређује заштиту података о личности, изузев у податке који би открили методе и поступке коришћене у прикупљању података, као и идентификовали изворе података из безбедносне провере.

ПРОБЛЕМ УПУТСТВА О ЧУВАЊУ ТАЈНИХ
ПОДАТАКА (ДЕБРИФИНГА) ИЛИ
ПРЕСТАНАК ПОТРЕБЕ ПРИСТУПА
ТАЈНИМ ПОДАЦИМА

Проблем у пракси:

ЗТП не предвиђа шта се дешава са физичким и правним лицима којима је престала потреба за приступ тајним подацима.

У ЗТП је јасно уређен начин престанка тајности, опозив тајности и одобрење за изношење тајних података....

За физичка лица најчешћа ситуација је престанак радног односа због:

- одласка у пензију;
- проглашења технолошким вишком, стечаја и ликвидације
- отказа (скривљеног или добровољног);
- промене радног места.

У том случају послодавац одузима сертификат...

Поред ових околности, постоје и следеће:

- Покретање кривичног и дисциплинског поступка;
- Промене здравственог стања;
- Постојање околности које омогућавају ускраћивање приступа тајним подацима (без губитка сертификата);
- Укидање безбедносног сертификата.

За правна лица и запослене у њима, карактеристични су:

- Завршетак реализације поверљивог уговора;
- Раскид поверљивог уговора;
- Стечај;
- ЛИКВИДАЦИЈА - Престанак постојања правног лица.

Отворено питање у пракси је како поступа руковалац тајних података у органу јавне власти од кога потичу тајни подаци?

КОНСТАТАЦИЈА:

Физичка и правна лица и по престанку потребе за приступом тајним подацима по различитим основама, имају обавезу чувања тајних података, на основу ЗТП-а.

Ова обавеза престаје уколико:

- престане ознака тајности на основу ЗТП или
- орган јавне власти скине ознаку тајности

Изузетно, за потребе судских и дугих поступака, физичко лице може износити тајне податке, али само уз писмено одобрење старешине органа јавне власти!

ПРЕПОРУКА:

ЗА ФИЗИЧКА ЛИЦА КОЈИМА ЈЕ ПРЕСТАЛА ПОТРЕБА ПРИСТУПА ТАЈНИМ ПОДАЦИМА ПОТРЕБНО ЈЕ ИЗРАДИТИ ПОСЕБНО УПУТСТВО О ЧУВАЊУ ТАЈНИХ ПОДАТАКА И УЗЕТИ ИМ ИЗЈАВЕ НА ТЕ ОКОЛНОСТИ У ПИСАНОЈ ФОРМИ.

ПРЕСТАНАК РАДНОГ ИЛИ УГОВОРНОГ ОДНОСА НЕ АБОЛИРА ОД КРИВИЧНЕ ОДГОВОРНОСТИ ФИЗИЧКО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ИМАЛО ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА, БИЛО ДА ЈЕ УРЕЂЕН ДЕБРИФИНГ, БИЛО ДА НИЈЕ....

КРИВИЧНО ДЕЛО И ПРЕКРШАЈИ ПО ЗАКОНУ О ТАЈНОСТИ ПОДАТАКА

Чл. 98 и 99....

КОМПРОМИТАЦИЈА ТАЈНИХ ПОДАТАКА

- Ненамеран неовлашћени приступ и коришћење
- Неовлашћена употреба базе тајних података
- Проблем идентификације и чувања података
- Нестручно и немарно руковање техником и подацима
- Губитак носача података
- Инсајдерске активности
- Шпијунажа, диверзија, хактивизам...
- Сајбер криминал, организовани криминал...

ОБЛИЦИ ОДГОВОРНОСТИ

- Кривично правна
- Прекршајна
- Радно правна и дисциплинска
- Облигационо правна (за накнаду штете)
- Морална(???)

КРИВИЧНО ДЕЛО

Ко неовлашћено непозваном лицу саопшти, преда или учини доступним податке или документа који су му поверени или до којих је на други начин дошао или прибавља податке или документа, а који представљају тајне податке са ознаком тајности

- "ИНТЕРНО" или "ПОВЕРЉИВО", казниће се затвором од три месеца до три године.
- "СТРОГО ПОВЕРЉИВО", казниће се затвором од шест месеци до пет година.
- "ДРЖАВНА ТАЈНА", казниће се затвором од једне до десет година.

ПРЕКРШАЈ

Новчана казна у износу од 5.000 до 50.000 динара ако:

- 1) податак и документ који се очигледно не односе на заштићене интересе, означити као тајне;
- 2) овлашћење за одређивање тајности података пренесе на треће лице;
- 3) означити тајне податке садржане у документу неодговарајућим степеном тајности;
- 4) донесе одлуку о одређивању тајности податка без образложења;
- 5) не опозове тајност податка после наступања датума или догађаја после кога престаје тајност податка;
- 6) не опозове тајност податка после истека законског рока за престанак тајности податка;
- 7) не спроведе периодичну процену тајности податка;
- 8) не опозове тајност податка на основу решења Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности или одлуке надлежног суда;
- 9) промени степен тајности документа супротно одредби члана 27. закона;

- 10) пропусти да органе јавне власти обавести о промени степена тајности;
- 11) не пропише, организује и надзире опште и посебне мере заштите тајних података који одговарају степену њихове тајности;
- 12) лицу коме је издат сертификат за приступ тајним подацима не да на потписивање изјаву;
- 13) тајне податке достави правним и физичким лицима супротно одредби закона;
- 14) не води евиденцију решења о сертификату за приступ тајним подацима;
- 15) решење за приступ тајним подацима не чува у посебном делу досијеа;
- 16) не организује унутрашњу контролу над заштитом тајних података;
- 17) не предузме мере да се образује, води и обезбеђује посебан регистар страних тајних података.

ЗАКЉУЧАК РАЗМАТРАЊА

СЕРТИФИКАТИ ЗА ФИЗИЧКА ЛИЦА

Од оснивања Канцеларије Савета издато је 12419 безбедносних сертификата физичким лицима за приступ националним тајним подацима

	ДРЖАВНА ТАЈНА	СТРОГО ПОВЕРЉИВО	ПОВЕРЉИВО	УКУПНО
2011	25	13	3	41
2012	37	86	3	126
2013	35	15	17	67
2014	43	45	10	98
2015	126	131	186	443
2016	65	212	200	477
2017	121	181	296	598
2018	104	280	200	584
2019	109	458	371	938
2020	146	432	119	697
2021	433	852	305	1590
2022	488	4505	1767	6760
УКУПНО	1732	7210	3477	12419

У периоду од 2009. до 2023. године, на основу безбедносних сертификата, издато је 387 НАТО и ЕУ потврда, за физичка лица.

СЕРИФИКАТИ ЗА ПРАВНА ЛИЦА

Од оснивања Канцеларије Савета издато је 331 безбедносних сертификата за приступ националним тајним подацима ПРАВНИМ ЛИЦИМА.

	ДРЖАВНА ТАЈНА	СТРОГО ПОВЕРЉИВО	ПОВЕРЉИВО	ИНТЕРНО	УКУПНО
2015	0	2	50	0	52
2016	0	4	73	0	77
2017	2	7	27	0	35
2018	2	11	23		36
2019	1	3	2	0	6
2020	3	7	7	1	18
2021	1	17	23	1	42
2022	1	22	20	0	43
2023	0	10	21	0	31
УКУПНО	10	73	226	2	331

Приликом обављања безбедносних провера и процена, односно вођења поступака издавања сертификата, задире се у област обраде података о личности (тежишно приватности) за потребе националне безбедности, одбране, унутрашњих и спољних послова, вођење судских поступака и слично, тако да то може представљати највећи проблем у пракси код обраде података о личности са пристанком, дефинисање односа нормирано стање – дискрециона процена надлежног органа.

**“ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА БЕЗ ОДГОВАРАЈУЋЕГ
СЕРТИФИКАТА И ПРОЦЕДУРЕ ПРЕДСТАВЉА КРИВИЧНО ДЕЛО
ИЛИ ПРЕКРШАЈ...”**

**КОНСТАТАЦИЈА:
НЕ ПОСТОЈИ САВРШЕНА ЗАШТИТА ТАЈНИХ ПОДАТАКА И
ИНФОРМАЦИЈА!**

“ЧОВЕК ЈЕ УВЕК НАЈСЛАБИЈА КАРИКА СВАКОГА СИСТЕМА...”

ЛИТЕРАТУРА

nsa.gov.rs

Примена-закона-о-тајности-података.pdf (cups.rs)

Закон о тајности података: 104/2009-13 (pravno-informacioni-sistem.rs)